

FÖRVALTNINGSAKADEMIN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Förvaltningsakademins verksamhet 2023

Förvaltningsakademien är en av fyra centrumbildningar vid Institutionen för samhällsvetenskaper och är placerad vid Avdelningen för offentlig förvaltning. Akademien inrättades i september 2012 och hösten 2022 markerades 10-årsjubileet med ett större seminarium och publicering av antologin Förvaltningen i samhället.

Förvaltningsakademien tillkom innan ämnet offentlig förvaltning fanns som eget ämne och egen avdelning på högskolan. Avdelningen och ämnet är en del av högskolans ordinarie struktur, det vill säga en enhet med ansvar för grundutbildning, personal- och ekonomi. Som centrumbildning fungerar Förvaltningsakademien som ett paraply för våra externa aktiviteter, framför allt öppna seminarier, rapportserien och uppdragsutbildningar. Personkretsen är dock starkt överlappande mellan avdelningen/ämnet och centrumbildningen. Därför blir denna redovisning också i hög grad en rapport om det som händer i ämnet och om oss som avdelning. Vi utelämnar dock detaljer om våra grundutbildningar (t ex söktryck, studentantal, genomströmning).

De senaste åren har det internationella perspektivet tagit allt större plats inom Förvaltningsakademien, inte minst i form av uppdragsutbildningar som finansieras från Svenska institutet. Under 2023 anpassades styrdokumentet till organisatoriska förändringar som skett sedan akademien bildades, men framför allt till den tydligare internationella/transnationella profilen. Vi inrättade samtidigt en funktion som biträdande föreståndare med särskilt ansvar för internationella frågor.

Under 2023 har både ämnet och akademien vuxit med två nya/nygamla lektorer – Nazem Tahvilzadeh (kom närmast från Malmö universitet) och Jenny Madestam (tillbaka från Försvarshögskolan). Båda är mycket välkomna tillskott till såväl ämnet som Förvaltningsakademins verksamhet. Jaakko Turunen och Richard Sannerholm knöts också till ämnet även om dessa har sin huvudsakliga undervisning på andra ämnen inom institutionen för samhällsvetenskaper. Till detta ska nämnas att professor i nationalekonomi Mats Bergman antogs som docent i offentlig förvaltning. Därutöver befordrades Therese Reitan till professor i offentlig förvaltning.

I övrigt har 2023 präglats av konsolidering, dvs fortsatt arbete med att utveckla uppdragsutbildningar, anordna seminarier och publicera rapporter, artiklar, böcker med mera. Året har också präglats av mycket "hushållsarbete" i samband med utveckling av kurser, utbildningar, forskning och samarbetsprogram – samt författande av ansökningar som ofta följer i kölvattnet av sådana initiativ.

Förvaltningsakademin i korthet

Se bilagorna i slutet för ytterligare information.

Personal

Antal personer anställda eller verksamma vid Förvaltningsakademin (Avdelningen för offentlig förvaltning) under hela eller delar av året: **8** helårsarbetskrafter fördelat på **14** individer.

Intäkter

Bidrag från högskolan: ca **700 000** kr

Intäkter mindre uppdragsutbildningar samt SAYP (Svenska institutet): ca **1,7** mkr

Styrgruppen

Styrgruppen har under 2023 bestått av

Bo Andersson, grundare The Nordic Way, f.d. generalsekreterare Föreningen Norden

Ulf Bengtsson, direktör Kommuninvest

Åsa Krook, chef arbetsgivarutveckling Arbetsgivarverket

Magnus Larsson, generaldirektör Myndigheten för tillgängliga medier

Britta Lejon, förbundsordförande ST/Marie Säll, kanslichef ST

Jenny Madestam, lektor offentlig förvaltning

Annelie Roswall Ljunggren, generaldirektör Statskontoret

Styrgruppen träffades tre gånger under året. Ett av mötena (oktober) var i form av ett halvdagsseminarium där vi presenterade och diskuterade pågående samt framtida aktiviteter och initiativ. Därutöver har flera medlemmar bidragit i undervisningen på högskolan och bidragit med värdefulla inspel inför ansökan om inrättande av ett kandidatprogram i offentlig förvaltning.

Verksamhet i siffror

Genomförda uppdragsutbildningar: **8**

Antal köpare av uppdragsutbildning: **10**

Antal deltagare på uppdragsutbildningar: cirka **255** personer

Seminarier arrangerade av Förvaltningsakademin: **12**

Antal åhörare på seminarier anordnade av Förvaltningsakademin: cirka **200** personer

Övrigt

- Förvaltningsakademin har under året fortsatt arbetet med att underhålla Facebook-sidan som vid årsskiftet 2023/24 hade kring **340** följare.
- Under året har även en LinkedIn-sida skapats. Vid årsskiftet hade denna ungefär **160** följare.

Förvaltningsakademin i media

Ur högskolans medieanalys framkommer att forskare verksamma vid eller kopplade till Förvaltningsakademin förekommit sammanlagt **145** gånger som talespersoner i redaktionella medier.

De forskare som förekom mest frekvent i detta sammanhang var Jenny Madestam (**114** artiklar, framför allt under fjärde kvartalet rörande relationen mellan Sd och övriga Tidöpartierna) och Mats Bergman (**14** artiklar). Övriga forskare hade mellan 1 och 7 träffar.

När det gäller sociala medier kan nämnas att Jenny Madestam förekom i det inlägg som genererades störst engagemang under året. Tillsammans med Karin Borevi på Avdelningen för statsvetenskap på högskolan höll JM i ett seminarium om riksdagens uppsatstävling, vilket talmannen Andreas Norlén publicerade på sitt Instagramkonto.

Verksamhet i praktiken

I följande avsnitt presenteras några aktiviteter och händelser som ägt rum eller initierats under 2023 och som vi särskilt vill uppmärksamma.

Nya uppdragsutbildningar

Poänggivande utbildning för regionala "kulturbyråkrater"

Under våren 2022 kontaktades konstvetenskapsämnet och Förvaltningsakademien av företrädare för den regionala utvecklingsförvaltningen, närmare bestämd enheten för kultur och ideell sektor, i region Västmanland. Önskemålet var att utveckla och genomföra en poänggivande utbildning för "kulturbyråkrater", särskilt inom området offentlig konst, i kommuner och på regionnivån i Västmanland. Kursen skulle både ha ett konstvetenskapligt innehåll, med fokus på offentlig konst och gestaltade livsmiljöer liksom ett bredare kulturpolitiskt perspektiv – särskilt frågan om armlängds avstånd och styrning generellt. Förfrågan passade väl in i Förvaltningsakademins verksamhet på flera sätt; dels fanns det god och bred kompetens om frågor kring styrning och organisering, dels fanns det också specifik kompetens om kulturpolitiska frågor vid och i närheten av Förvaltningsakademien, dels fanns lång erfarenhet av att anordna uppdragsutbildningar – såväl poänggivande som icke-poänggivande sådana. Eftersom akademins uppdragsutbildningar primärt haft statliga myndigheter som målgrupp var detta samtidigt en välkommen möjlighet att utveckla en kurs med inriktning mot kommuner och regioner. Därutöver innebar detta en möjlighet att knyta nya kontakter med andra ämnen inom högskolan.

Våren ägnades således till att reda ut de praktiska förutsättningarna för kursen, som så småningom kom att involvera flera regioner. Det handlade om kostnader, omfattning, tidpunkt för kursstart, om kursen skulle ges digitalt eller fysiskt osv. I och med önskan om att kursen skulle vara poänggivande behövdes det också skrivas kursplaner, vilket gjordes under hösten. Av utbildningstekniska skäl delades kursen upp i två delar, där Förvaltningsakademien stod för den inledande delen om den svenska förvaltningsmodellen, styrning och tjänstemannarollen.

Kursen gavs på halvfart och drog i gång i början på mars, med ca 12 deltagare från regionerna Västmanland, Örebro och Värmland. Den genomfördes huvudsakligen digitalt, men den första samlingen, ett studiebesök samt slutseminariet skedde på plats i Västerås/Örebro. Flerparten av deltagarna genomförde hela kursen men några fick hoppa av på slutet på grund av hög arbetsbelastning. En lärdom är att en sådan kurs, där deltagarna är i aktiv tjänst, bör ges på kvartsfart i stället för halvfart samt att det borde vara möjligt att gå kursen utan att ta högskolepoäng. Utvärderingen var annars positiv och det har i efterhand varit stort intresse från nätverket av konstkonsulenter att kursen ska ges igen, och då vara tillgänglig nationellt. Diskussioner har i efterhand förts om möjligheterna för detta.

Implementering av reformer och transnationellt samarbete – kurs för ukrainska tjänstemän på regional och lokal nivå

Under 2023 utvecklade och genomförde Förvaltningsakademin, med Olena Shevtsova i spetsen, en digital utbildning riktad till beslutsfattare och offentligt anställda i Ukraina. Kursens titel var "Implementation of reforms in Ukraine and transnational cooperation in times of uncertainty" och lockade ett trettiotal deltagare, primärt på mellanchefernivå på regional och lokal nivå i Kyiv stad, Poltava, Kharkiv, Sumy, Khmelnytskyi, Chernivtsi, Zhytomyr, Donetsk, Zaporizhzhia och Kherson.

Utbildningen genomfördes digitalt under augusti-oktober, med 10 schemalagda tillfällen och hemuppgifter däremellan. Kursen avslutades med diplomutdelning i Kyiv, där Förvaltningsakademin också mottog ett "tack-diplom" från närvarande företrädare för tjänstemannafacket i Poltavaregionen. Intresset har varit stort för en repris av kursen så att flera kan delta, men även för en fortsättningskurs för de som redan genomfört kursen.

Forskningsprojekt

Övervakning, tillit och misstro: Ingripandepolisers perspektiv på kroppsburna kameror

År 2019 beviljades Daniel Castillo och Alexandra Bogren, docent i sociologi vid Södertörns högskola, medel från Vetenskapsrådet för ett projekt om polisens användning av kroppsburna kameror. Projektet gick alltså in i slutfasen under 2023, med intressanta perspektiv och resultat – inte minst med tanke på avdelningens (offentlig förvaltning) engagemang i polisutbildningen på högskolan.

I Sverige har kameraövervakning av offentliga platser använts sedan 1970-talet, men med den teknologiska utvecklingen har nya sorters kameror, bland dem sk kroppsburna kameror, införts inom vissa särskilt våldsutsatta yrkesgrupper, som poliser, väktare, busschaufförer och biljettkontrollanter. En mängd positiva förväntningar har tillskrivits kroppsburna kameror inom polisen, och de tros kunna ha brottsförebyggande effekter, underlätta brottsutredningar, öka transparensen i yrkesutövandet och göra det lättare att hålla poliser ansvariga för felaktigt agerande.

Forskningen om kameraövervakning domineras av ett perspektiv där övervakning antas ge upphov till foglighet och lydnad bland de övervakade även om vissa studier visat hur övervakade personer använder strategier för att slippa anpassa sig. Forskningen har i mindre utsträckning intresserat sig för hur olika yrkesgrupper förhåller sig till kameror och kameraövervakning i sin yrkespraktik. Syftet med projektet är därmed att belysa hur polisens yrkesarbete formas av kameraanvändningen. Vad innebär det för poliser i yttre tjänst att potentiellt vara övervakade i sin vardagliga yrkesutövning? Innebär övervakningen förändringar av det professionella omdömet? Bidrar övervakningen till en ökad misstro mot polisen och vilken betydelse har tillitsfrågan i samband med kameraövervakningen? Studien bygger på 30 intervjuer med poliser i yttre tjänst, samt ytterligare intervjuer med chefer och projektledare. Utöver intervjuer har medåkning använts som metod för att kunna observera kameraanvändningen i praktiken under omkring 200 arbetstimmar med personal i yttre tjänst i tre olika lokalpolisområden.

De resultat som projektet genererar kommer att publiceras i en rapport, ett flertal artiklar samt en bok. Ett preliminärt resultat är att studien visar hur kamerorna skapar nya tillfällen för självreflektion kopplat till tjänstemannarollen för poliserna, och ett förhållningssätt till arbetet som inkluderar medvetenheten om nya former av granskning av det polisiära arbetet.

Bilaga

1. Förteckning över personer knutna till Förvaltningsakademin, hela eller delar av 2023

Mats	Bergman	Professor
Petya	Burneva	Fil dr
Daniel	Castillo	Docent
Anders	Ivarsson Westerberg	Professor
Bengt	Jacobsson	Professor
Marja	Lemne	Fil dr
Zhanna	Kravchenko	Docent
Jenny	Madestam	Docent
Eva Maria	Magnusson	Lektor
Torbjörn	Nilsson	Professor
Andreas	Pettersson	Lektor
Richard	Sannerholm	Lektor
Rune	Premfors	Professor emeritus
Martin	Qvist	Lektor
Therese	Reitan	Professor
Johan	Sandén	Fil dr
Olena	Shevtsova	Forskare
Nazem	Tahvilzadeh	Lektor
Zarinam	Turdieva	Institutionssekreterare
Jaakko	Turunen	Lektor
Sabine	Walter	Institutionssekreterare
Noomi	Weinryb	Docent

2. Genomförda uppdragsutbildningar

Beställare	Datum	Tema
Region Västmanland, Region Örebro, Region Värmland	Mars-juni	Tjänstemannarollen, armlängds avstånd och den offentliga konsten. Utbildning om 7,5 hp i samarbete med konstvetenskapsämnet på Södertörns högskola
Karolinska institutet	18 april	Om rollen som statsanställd. Chefsprogrammet Framtidens Akademiska Ledare.
Svenska institutet	21-23 augusti	SAYP (Summer Academy for Young Professionals)
Kvalitetsmässan	22 november	Diplomkurs i 2 delar: Dilemman i rollen som offentlig tjänsteman.
Riksbanken	27 mars	Halvdag om den svenska förvaltningsmodellen och rollen som statlig tjänsteman
Södertörns högskola	7 november	"Högskolan i statsförvaltningen". Kompetensutveckling för anställda på SH och andra lärosäten i Stockholmsområdet (en heldag).
Stockholms universitet, Specialpedagogiska institutionen	29 november	Den svenska förvaltningsmodellen och tjänstemannarollen.
Riksrevisionen	19 december	Halvdag om LOU (lagen om offentlig upphandling) och LOV (lagen om valfrihet), med fokus på kvalitetsfrågor i upphandlade tjänster

3. Publikationer

Titel	Författare	Tidskrift/bok
Reinventing the Division of Labour? How Organisational and Micro-Level Factors Influence Work in Local Public Welfare Organisations	Daniel Castillo	Journal of Organizational Sociology, 1(2): 199-221
Inkludering och medborgardeltagande. En forskningsöversikt om hur medborgardialoger kan inkludera marginaliserade grupper.	Nazem Tahvilzadeh	Rapport, Sveriges kommuner och regioner (utgiven 19 april)
De virala experterna. Legitimitetsbaser på sociala medier i början av covid-19-pandemin.	Anna Tyllström & Noomi Weinryb	Institutet för framtidsstudier, forskningsrapport 2023:1
Organizing Expertise during a crisis. France and Sweden in the fight against Covid-19.	Olivier Borraz & Bengt Jacobsson	Journal of Organizational Sociology 1(1): 73-107.
Stärkt uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön	Ulla Li Zweifel, Johanna Gipperth, Lena Bergström, Anders Ivarsson Westerberg m fl	Havsmiljöinstitutet, rapport 2023:2
Att styra mot noll. Förverkligandet av Nollvisionen i trafiken.	Therese Reitan	Södertörns högskola: Research Reports 2023:1
Towards Stakeholder Partnership Theory in Public Administration. Based on an Autoethnographic Case Study Method in Ukraine.	Olena Shevtsova	Förvaltningsakademien, rapport nr 28
Dimensionering av högre utbildning – vem är det egentligen som styr?	Mats Bergman	SNS forskningsrapport
Auditing and compliance in public procurement – an empirical assessment.	Mats Bergman	Journal of Public Procurement, 23(2): 125-144
Vägar till en jämlik fritid. En studie om meningsfull fritid och ojämnt deltagande i Malmö stads fritidsutbud.	Nazem Tahvilzadeh , Lisa Kings, Alexander Nazar	Förvaltningsakademien, rapport nr 29

4. Seminarier, konferenser och övrigt

Vad/var	Datum	Aktivitet
Expert Group on Refugee, Internally Displaced Persons and Statelessness Statistics (EGRISS).	23 januari	Olena Shevtsova bidrog till EGRISS rekommendationer till FN gällande statistik om statslösa: International Recommendations on Statelessness Statistics IROSS (egrisstats.org)
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	2 februari	Susanna Johansson, utredare på Statskontoret, presenterade myndighetens arbete med att utveckla en webbaserad introduktionsutbildning för alla statsanställda.
Högre Chefer i Staten (konsortium av myndigheter)	9 februari	Bengt Jacobsson föreläste om europeisering och statens styrning. HCIS är ett program som anordnas av ett konsortium av myndigheter.
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	16 februari	Forskningsantologin <i>Rättsstaten i den svenska förvaltningen</i> (Statskontoret) presenterades av redaktörerna Richard Sannerholm och Karl Djurberg Malm samt några av kapitelförfattarna.
Webinarium för företrädare för regional och lokal förvaltning i regionerna Poltava, Kharkiv och Sumy.	21 februari	Olena Shevtsova anordnade ett webinarium på temat stakeholder partnership i syfte att stärka unga som arbetar i den offentliga sektorn i regionerna.
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	2 mars	Johanna Köhlmark och Anders Berg, Riksrevisionen, presenterade en rapport om trakasserier, hot och våld mot statliga tjänstemän.
Klimat- och näringslivsdepartementet	21 mars	Bengt Jacobsson presenterade på seminariet "Den svåra samordningen. Regeringen och Agenda 2030".
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	23 mars	Nazem Tahvilzadeh inledde på temat medborgardialoger som demokratiska innovationer och presenterade en ny forskningsöversikt om detta på uppdrag av SKR.
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	13 april	Bengt Jacobsson presenterade en färsk komparativ studie om den franska och svenska hanteringen av Covid-19-pandemin.

Förvaltningsakademins öppna seminarier*	4 maj	Louise Skoog, Umeå universitet, presenterade sin forskning om den offentliga politikens fysiska dimension – framför allt frågor om lokalisering och omlokalisering av offentliga verksamheter.
Universitets- och högskolerådet	11 maj	Therese Reitan föreläste om den svenska förvaltningsmodellen på DISPA:s nätverksträff i Stockholm (nätverk för föreståndare vid europeiska förvaltningshögskolor).
Universitets- och högskolerådet	12 maj	Bengt Jacobsson föreläste på DISPA:s nätverksträff (se ovan): "Exploitation or exploration. Different strategies in the fight against Covid-19".
Litauens parlament, regeringskansli m fl: 10th International Scientific-practical Conference on Changes in Public Governance	17 maj	Olena Shevtsova höll en presentation om "Stakeholder Partnership Model for Reforms and Cooperation in Times of Uncertainty".
International Communication Association	25 maj	Noomi Weinryb (tillsammans med Nils Gustafsson och Anna Tyllström) presenterade ett paper om organisering via sociala medier i samband med Covid -19 pandemin.
Institutet för Framtidsstudier	26 maj	Noomi Weinryb (och Anna Tyllström) gav en presentation med titeln "De virala experterna"
Universitetet i Kapstaden	7 juni	Noomi Weinryb presenterade ett paper på temat organisering via sociala medier i samband med Covid -19 pandemin, vid "Cape Organization Reading Circle".
Justitieutskottet, riksdagen	30 maj	Anders Ivarsson Westerberg deltog på utskottets öppna utfrågning om lokal polisnärvaro
Nätverket Accounting for Impact https://www.accountingforimpact.org/events	21 juni	Noomi Weinryb inledde på seminariet "Academics Engaging with NGOs and Grassroot Organizations"
Almedalsveckan, seminarium anordnad av riksdagen	29 juni	Therese Reitan deltog i ett panelsamtal om byråkrati och tjänstemannarollen i Sverige under 500 år

29 th ISDRS (International Sustainable Development Research Society) conference, Malaysia	13 juli	Olena Shevtsova deltog i en panel på plenarsessionen "Peace & partnership", med temat "Stakeholder partnership theory for sustainability of transnational reforms in times of uncertainty".
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	7 september	Professor i historia, Torbjörn Nilsson, inledde kring relationen mellan politik och juridik samt juridiseringens ökade roll och innebörd i samhället.
SNS	19 september	Mats Bergman presenterade sin rapport om dimensionering av högre utbildning och deltog i panelsamtal om styrning av utbudet inom högre utbildning
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	28 september	Claes Sandgren, professor emeritus i civilrätt och tidigare ordförande för Institutet mot mutor, inledde och samtalade om maktmissbruk och oegentligheter utifrån sin bok <i>Korruption, intressekonflikter, maktmissbruk och maktfullkomlighet</i> .
Kristdemokraternas regionpolitiker	6 oktober	Mats Bergman höll en föreläsning om valfrihet i välfärden
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	12 oktober	Jenny Cisneros Örnberg, docent i statsvetenskap och lektor i folkhälsovetenskap, inledde diskussionen om styrning och organisering av den svenska spelmarknaden.
Svenska specialläkarföreningen	16 oktober	Mats Bergman presenterade sin rapport om dimensionering av högre utbildning och deltog i panelsamtal om styrning av utbudet inom högre utbildning
Sveriges förenade studentkårer (SFS)	24 oktober	Mats Bergman presenterade sin rapport om dimensionering av högre utbildning och deltog i panelsamtal om styrning av utbudet inom högre utbildning
Förvaltningsakademins öppna seminarier*	26 oktober	Annika Härenstam, professor emerita (Göteborgs universitet), och Lisa Björk (Västra Götalandsregionen) presenterade rapporten <i>Tillförlitlig styrning och organisering av välfärden</i> (SNS förlag).

Uppsala universitet, Forum för organisationsstudier	30 oktober	Noomi Weinryb (och Zhanna Kravchenko) presenterade på seminarium kring mänskliga rättigheter och demokrati i Ryssland/Sovjetunionen.
Förvaltningsakademiens öppna seminarier*	9 november	Ida Seing, lektor i sociologi vid Linköpings universitet, presenterade sin forskning om myndighetskulturer och handläggarroller – med fokus på Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.
Konferens anordnad av Small Business Economics Journal	15 november	Noomi Weinryb presenterade paper om inkubatorer och finansiärer i Sydafrika, i samband med temanummer om entreprenörsindustrin
Länsstyrelsernas controllernätverk.	16 november	Bengt Jacobsson föreläste på temat "Den svåra samordningen. Regeringen och Agenda 2030".
Forskningsgruppen MUSICA, Stockholms universitet	17 november	Noomi Weinryb (tillsammans med Zhanna Kravchenko och Ebba Sjögren) presenterade på temat "Keep it secret, keep it safe? Protective opacity in civil society accountability under hostile conditions"
SNS Skåne	24 november	Mats Bergman presenterade sin rapport om dimensionering av högre utbildning och deltog i panelsamtal om högskolepolitiken
Förvaltningsakademiens öppna seminarier*	30 november	Lena Marcusson, särskild utredare av statens samverkan med kommunsektorn, presenterade arbetet med utredningen.
Högre Chefer i Staten (konsortium av myndigheter)	7 december	Bengt Jacobsson föreläste på temat "Förvaltningspolitik, styrning and all that jazz".

* På campus (Södertörns högskola)

5. Uppdragsgivare (utbildning)

Karolinska institutet

Kvalitetsmässan

Region Värmland

Region Örebro

Region Västmanland

Riksbanken

Riksrevisionen

Stockholms universitet

Svenska institutet

Södertörns högskola (HR-avdelningen)